

En jämförelse av produkter som förebygger spisbränder - säkerhetsprodukter för spisar

Anne Korhonen, Sari Liski-Markkanen och Anneli Reisbacka, TTS Research

I jämförelsen ingick fem produkter eller produkthelheter avsedda för att öka spisens säkerhet; Cabinova-spisvakt, Innohome Spisvakt SFC200i +Spislarm SA100, SpisVakt, SAFERA-säkerhetssystem och YKE 2. Ytterligare provades Fidepro intelligenta brandvarnare, med vilken hela hemmets säkerhet kan förbättras. Produktens egenskaper såsom installation, hanterbarhet och funktion jämfördes utifrån olika användare och brukstillfällen.

Jämförelsen har finansierats av Säkerhetsteknikcentralen (TUKES), Elsäkerhetscentralen (STEK) och Finansbranschens Centralförbund r.f. (FC). Resultaten har även publicerats i den finska tidningen Teknikens Värld /Byggnadsvärlden (5/2009).

De testade produkterna förebygger farosituationer och spisbränder genom att bryta ström till spisen utifrån tid, tid och spislattans effekt, temperatur, temperaturförändringar och rörelsesensorer eller rökutveckling. Om brytningen av strömmen baserar sig på tid samt tid och effekt, varierar de tider strömmen bryts efter mellan 5 min–5 h, beroende på spistyp

Spisens säkerhetsprodukter förbättrar säkerheten vid användningen av spisen i alla typer av hushåll. Bilder: TTS Research

och produkt.

Flera av säkerhetsprodukterna ger nedsättningar i försäkringspremierna. En del av tillverkarna har förhandlat fram ett avtal med försäkringsbolaget om nedsättningar i försäkringspremien.

De testade produkternas pris är 100–750 euro utan installation och garantitiden är 2–5 år.

SÅ HÄR GJORDES TESTEN

Försöken gjordes med tre olika spistyper/hällar; gjutjärn, keramisk och induktion. Huvuddelen av försöken gjordes vid en fristående 50 cm bred gjutjärnsspis, som är den vanligaste spistypen i Finland. Spisvakterna installerades och placerades enligt installationsanvisningarna.

Produktens installation bedömdes av

Teknisk information						
Märke och modell	Cabinova-spisvakt	Innohome spisvakt SFC 200i	SpisVakt *)	Safera-säkerhets-system	YKE 2 *)	Fidepro-intelligent brandvarnare
Importör/ marknadsförare/ tillverkare	FinnCABINOVA, www.finncabinova.com	Innohome Oy, www.innohome.fi	STT Condigi Oy, www.sttcondigi.com	Safera Oy, www.safera.fi	Yke Oy, www.nic.fi/~telamo	Fidepro Oy, www.fidepro.com
Tillverkningsland	Sverige	Polen	Finland	Finland	Finland	Sammansättning Finland
Garantitid, år	2	2	2	2	2	5
Basproduktens cirkapris, euro	395 € + installation	100 € + installation	158,60 € + installation	Smart 499 € + installation Premium 749 € + installation Köksfläkt ingår ej	140 € + installation	99 € + installation
Användning /spistyp	Gjutjärnsspis och -häll, keramisk spis och -häll . Även 1 fas. Produktens lämplighet för spisar med elektronisk reglering bör kontrolleras hos tillverkaren.	Alla spistyper. Även 1 fas och gasspisar.	Gjutjärnsspis och -häll. Egen modell för keramisk spis och -häll. Produktens lämplighet för spisar med elektronisk reglering och klocka bör kontrolleras hos tillverkaren.	Alla spistyper. 1-, 2- och 3-fas som standard.	Gjutjärnsspis och -häll. Egen modell för keramisk spis och -häll . Produktens lämplighet för spisar med elektronisk reglering och klocka bör kontrolleras hos tillverkaren.	Passar alla spistyper
Vad bryter strömmen	Tid och temperatur.	Tid och ljud.	Effekt och tid.	Förändringar i temperatur och rörelse (flersensorsystem).	Effekt och tid.	Rök och värme.
Begränsning av användningstid	Bryter kokplattans ström efter 5–120 min, ugnens efter 30 min. Kan användas utan tidsbegränsningar.	Bryter strömmen till kokplattorna efter 0,5–1,5 h beroende på använd effekt. Kan användas utan timer.	Bryter strömmen efter 11 min–1h 48 min beroende på kokplattans effekt. Grundinställningarna 22 min och 54 min.	Larmar och bryter strömmen efter 3–5 h, om det inte är en farosituation.	Bryter strömmen efter 11 min–1h 48 min beroende på kokplattans effekt. Grundinställningarna 22 min och 54 min.	Ej tidsbegränsningar.
Temperaturavkännare	Känner av spisens temperatur. Larmar i farosituationer med ljudsignal och bryter strömmen då temperaturen stigit onormalt högt.	Finns ej. Som tilläggsutrustning kan fås Spislarm SA 100 som larmar med ljudsignal om spisen blir för het. Spislarmet bryter strömmen till spisen utifrån ljudet från spislarmet.	Kommer som tilläggsutrustning.	Ja. Känner farosituationen med flera sensorer. Larmar och bryter ström-tillförseln till spisen.	Kommer som tilläggsutrustning	Nej
Släckning	Nej	Nej	Nej	Ja. Premium-modell.	Nej	Nej
Alarm	Ja. Ljudet kan kopplas bort.	Ja	Tilläggsutrustning	Ja. På beställning utan larmljud.	Tilläggsutrustning	Ja
Andra egenskaper	För synskadade kan ett lågt ljud installeras som meddelar att spisen används.	Bryter strömmen utifrån ljud från brand-, os- och gasvakten eller spislarmets ljud. Automatiskt barnlås för gjutjärns- och keramiska spisar.		Spisen kan säkras med barnlås. Barnlåset kan kopplas på automatiskt efter matlagningen.		Brandvarnarens alarm förorsakar en stunds strömfel då strömfelsbrytaren utlöses och strömtillförseln till spisen bryts. Brandvarnaren skyddar också kökets andra elapparater.
Tilläggsutrustning och produkter/ produktvariationer (priser, ca euro)	Egen modell för spisar med stickproppsanslutning, som ej behöver elinstallatör, 395 €. Temperaturvaktalarm kan fås separat, 69 €.	Spislarm SA100, 49 € Brandvakt för spisar med stickproppsanslutning: Brandvakt FC 100, 79 €. Brand- och elvakt WFC 100, 89 €.	Temperaturvakt 164,70 €. För stickproppsanslutna spisar finns en egen modell som inte kräver elektriker.	Fjärrkontroll och stickproppsversion på beställning. Barnlås.	Temperaturavkännare 50 €. Egen modell för spisar med stickproppsanslutning, som ej kräver elinstallatör.	Med hjälp av brandvarnaren kan hela hemmets brandsäkerhet förbättras. Produkten är lämplig för även andra utrymmen i hemmet.
Installations-, service- och andra tjänster (Finland)	Kundservice tel. 0400-822997, ilpo.sipila@finncabinova.com. Cabinova Ab, Sverige, puh. +46580 302 70	Kundservice tel (09) 4114 3357, fax (09) 512 7275 , info@innohome.com	huolto@sttcondigi.com	Produktstöd tel. 020 718 1475, support@safera.fi	Yke Oy, tel. (09) 879 5323	info@fidepro.com

*) SpisVakt och Yke 2 är identiska produkter.

en expertgrupp sakkunniga bestående av representanter från Säkerhetscentralen (TUKES), Elsäkerhetscentralens (STEK) och Finansbranschens Centralförbund r.f. (FC) samt av representanter från hushållsmaskinernas serviceorganisation och spistillverkare. Gruppen gjorde en bedömning av installationsanvisningarna, produktens pla-

tering och installation samt användbarhet.

Spisvakternas funktion i praktiskt bruk provades vid olika försökssituationer, där man bland annat försökte efterlikna troliga felaktiga användningsätt. I försöken mättes tillförlitligheten i de tider då strömmen bryts, vid viken temperatur spisvakten temperatur larmar och produkten

bryter strömmen till spisen. En bedömning gjordes också av om spisvakten påverkar normal matlagning och om blir det onödiga falskalarm. Ytterligare provades vilken inverkan strömavbrott har på produkten

Vid bedömningen av hanterbarheten deltog en grupp sakkunniga från Minnesförbundet, Centralförbundet för de gam-

Montering

Märke och modell	Cabinova-spisvakt	Innohome spisvakt SFC 200i + Spisalarm SA 100	SpisVakt *)	Safera-säkerhetssystem	YKE 2 *)	Fidepro-intelligent brandvarnare
Monteringsanvisning	<ul style="list-style-type: none"> Separat monteringsanvisning. Råd för kontroll av funktion. 	<ul style="list-style-type: none"> Ej separat monteringsanvisning. Råd för kontroll av funktion. 	<ul style="list-style-type: none"> Ej separat monteringsanvisning. Snabbversion av monteringsanvisningen finns i produkten. Råd för kontroll av funktion. 	<ul style="list-style-type: none"> Snabbversion av monteringsanvisningen finns (även i produkten). Anvisningar för elanslutning i strömtillförselenheten. Snabbversion av monteringsanvisningen finns i produkten. Råd för kontroll av funktion. 	<ul style="list-style-type: none"> Ej separat monteringsanvisning. Snabbversion av monteringsanvisningen finns i produkten. Råd för kontroll av funktion. 	<ul style="list-style-type: none"> Separat monteringsanvisning. Råd för kontroll av funktion.
Installation	<ul style="list-style-type: none"> Kräver elinstallatör. 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver elinstallatör. Spisalarm SA 100 kan installeras av användaren. 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver elinstallatör. 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver elinstallatör. 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver elinstallatör. 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver elinstallatör. Kan installeras i alla hemmets utrymmen (ej våtutrymmen).
Funktionsberedskap	<ul style="list-style-type: none"> Grönt ljus i temperaturvakten meddelar att produkten är i funktionsberedskap. 	<ul style="list-style-type: none"> Finns ej ljussignal som meddelar att produkten är i funktionsberedskap. Ett rött blinkande ljus indikerar att produkten är i funktionsberedskap. 	<ul style="list-style-type: none"> Finns ej ljussignal som meddelar att produkten är i funktionsberedskap. 	<ul style="list-style-type: none"> Grönt ljus blinkar med 5 sek mellanrum när produkten är i funktionsberedskap. 	<ul style="list-style-type: none"> Finns ej ljussignal som meddelar att produkten är i funktionsberedskap. 	<ul style="list-style-type: none"> Ett grönt ljus i brandvarnaren visar att strömmen är påslagen. Ett blinkande rött ljus i brandvarnaren visar att den fungerar normalt.
Reglering av inställningar	<ul style="list-style-type: none"> Användaren kan ändra tidsinställningar och reglera värmevakten känslighet. 	<ul style="list-style-type: none"> Användaren kan ändra spisvaktens inställningar och reglera spisalarmets känslighet. Förändring av spistyp svårt, reglaget kan hamna i fel läge. 	<ul style="list-style-type: none"> Elinstallatören kan vid monteringen ändra grundinställningarna för brytning av strömmen. 	<ul style="list-style-type: none"> Även användaren kan reglera produktens larmgräns. 	<ul style="list-style-type: none"> Elinstallatören kan vid monteringen ändra grundinställningarna för brytning av strömmen. 	<ul style="list-style-type: none"> Användaren kan för en stund (ca. 7 min) sänka varnarens känslighet genom att trycka på HUSH-knappen och förhindra onödigt larm.

*) SpisVakt och Yke 2 är identiska produkter.

CABINOVA

Cabinova spisvakt förebygger spisbränder som förorsakas av spisens överhettning och förhindrar att spisen glöms på.

Den består av två delar: en brytare/autotimer och en värmevakt. Värmevakten (infraröd) mäter spisens temperatur och varnar med en ljussignal vid överhettning. Varningssignalen är uppdelad i två nivåer, låglarm och höglarm. Låglarm varnar när till exempel en spisplatta står oanvänd vid hög effekt. Värme-

vakten stänger av strömmen automatiskt efter 10 sekunder. Höglarm varnar vid kraftig överhettning eller brand. Då bryts strömmen omedelbart. Om ljudsignalen upplevs som störande kan den kopplas ur. En lägre signal kan aktiveras för synskadade, som var fjärde sekund meddelar att spisen är på. En låg, något längre, signal meddelar att strömmen brutits.

Värmevakten temperaturkänslighet kan vid behov regleras, till exempel om monteringshöjden så kräver.

En strömbrytningstid som varierar mellan 5–120 min kan ställas in. Strömmen bryts när den förinställda tiden gått ut. Ugnens ström bryts efter ca 30 minuter. Med en magnetnyckel kan spisen tillfälligt användas under en längre tid än den inställda brukstiden (max 4 timmar). Om tidsbegränsningen har ställts in på spisplattorna och ugnen används samtidigt som plattorna, stängs även strömmen av från ugnen samtidigt med spisplattorna.

När indikeringslampan lyser med ett fast grönt sken är spisen färdig att användas. Ett blinkande grönt ljus betyder att spisen används. Indikeringslampan sloknar när strömmen bryts. Produktens

funktion kan kontrolleras genom att hetta upp spisplattan/- området utan kokkärl.

Genom att nollställa spisens vred efter att produkten brutit strömmen är den klar att användas igen. Vid strömavbrott måste också spisens vred nollställas, så att spisplattorna kan användas igen.

Carbinova finns med 1-fas och 3-fas anslutning samt en egen modell för spisar med stickproppsanslutning, som inte kräver elinstallatör. Cabinova passar gjutjärnsspisar och kokhällar samt keramiska spisar och kokhällar. Spisvaktens lämplighet för spisar med elektronisk reglering bör kontrolleras hos tillverkaren.

Plus

- + passar synskadade
- + begränsningar i inställda brukstider kan kopplas bort tillfälligt
- + vid behov kan ljudsignalerna kopplas bort

Minus

- dyr
- strömbrytaren och temperaturvakten ansluts med en anslutningskabel

FIDEPRO

Fidepros intelligenta brandvarnare bryter strömmen till den apparat som orsakar brandfaran. Produktens placering och den använda brandvarnarens egenskaper är väsentliga för hur snabbt den intelligenta

brandvarnaren reagerar i farosituationer. Om man önskar förhindra bränder som förorsakats av fel i spisens användning bör man placera den så nära de luftströmmar som kommer från spisen, så den reagerar så snabbt som möjligt.

Fidepro intelligenta brandvarnare innehåller Fidepro-enheten och KIDDE fyrneitscin brand- och temperaturvarnare. Den intelligenta brandvarnaren som var med i testen var en ioniserad brandvarnare, som reagerar på rök och vid till exempel rökutveckling larmar den och förorsakar en stunds strömfel. Då bryter strömfelsbrytaren strömtillförseln till spisen.

Den gröna ljussignalen i varnaren visar att nätströmmen är påkopplad. Det röda tidvis blinkande ljuset visar att varnaren fungerar normalt.

Vid larm blinkar det röda ljuset hastigt och varnaren larmar med en kraftig ljussignal. Samtidigt utlö-

ses strömfelsbrytaren och skyddade produkter, som till exempel spisen, blir utan ström. För att systemet ska fungera igen måste strömfelsbrytaren kopplas på.

Enligt bruksanvisningen bör Fidepros intelligenta brandvarnarens funktion testas månadsvis genom att trycka på varnarens TEST-knapp. Den bör också rengöras från damm. Varnaren fungerar automatiskt efter ett elavbrott.

Varnaren är försedd med en batteriindikator. Fidepro bör bytas ut vart tionde år.

Plus

- + den intelligenta brandvarnaren kan även bevakas andra hushållsapparater i köket

Minus

- höga installationskostnader

INNOHOME SPISVAKT OCH SPISLARM

Spisvakt SFC200i och Spislarm SA 100 förhindrar tillsammans oavsiktlig användning av spisen, överhettning av spisen och att spisen glöms på.

Spisvakten identifierar spislarmets och brandvarnarens ljudsignal och bryter strömmen. Den övervakar också användningen av spisen och timern bryter strömmen om spisplattornas effekt inte ändras. Produktens tidsinställning kan programmeras till 0,5-5h. Fabriksinställningen är 0,5 timmar.

Innohome spisvakt meddelar med en ljudsignal när den bryter strömmen. När produkten brutit strömmen fås strömmen till spisen genom att ställa reglagen i 0-läge och vänta en minut eller genom att bryta strömmen med huvudströmbrytaren (elektroniskt reglerade spisar och spishällar). Efter strömbrottet går gjutjärnsplattorna på automatiskt, om inte reglagen har nollställts.

Produktens funktion kan kontrolleras genom att sätta på någon kokplatta eller -zon och utföra provlarm med spislarmet eller brandvarnaren.

Samma modell passar till alla spistyper. Vakten har tre funktionslägen som väljs beroende på spismodell och funktion. Till mekaniskt reglerade gjutjärns- och keramiska spisar kan barn-/dementiläget användas, som aktiveras om spisens kokplattor inte använts på 15 minuter.

Spisvakten SFC200i kan kopplas till ett larmsystem eller till lokalt tilläggslarm.

Spislarmet larmar om spisen blir för het eller om en kokplatta lämnas påslagen utan kastrull. Larmet kvitteras med en knapp på produktens lock. När spislarmet larmar i en verklig farosituation trycker man på knappen två gånger. Efter kvitteringen av larmet är nya larm hindrade under 30 minuter. Larmet kvit-

teras även automatiskt när spisens temperatur sjunker.

Om spislarmet larmar i onödan trycker man på knappen en gång tills larmet slutar. På så sätt justeras alarmets känslighet. Den nya känslighetsnivån lagras i minnet.

Ett rött blinkande ljus med en minuts mellanrum visar att produkten fungerar. Funktionen kan kontrolleras genom att trycka på knappen, då ska spislarmet larma.

Produktens känslighet kan justeras mellan stegen 1-15. (Nivån 1 är känsligast och 15 minst känsligast). Grundinställningen är 5.

Spislarmet SA 100 är batteridrivet. Produkten meddelar när batteriet håller på att ta slut med en ljudsignal, som kan stängas av för 12 timmar.

Spislarmet passar alla spistyper.

Plus

- + prisvärd
- + trådlös förbindelse mellan spisvarnaren och spisvakten
- + barnlås

Minus

- spisvaktes inställningar är svåra att ändra
- spislarmets känslighet är svår att reglera

SAFERA-säkerhetssystem

SAFERA-säkerhetssystem förebygger bränder som förorsakats av spisens överhettning, förhindrar att spisen glöms på och ett barnlås förhindrar olyckor. Premium modellen släcker även bränder automatiskt.

SAFERA-säkerhetssystem innehåller en centralenhet som monteras på spisfläktens undersida och en strömtillförselenhet som installeras till spisens elmatning. SAFERA-säkerhetssystem finns i två olika versioner. Smart-modellen innehåller spisens strömtillförselenhet och ett barnlås. Premium-modellen

innehåller ytterligare en släckningsenhet som monteras i anslutning till spisfläktens frånluftskanal.

Det så kallade multisensorsystemet skiljer farosituationer från normal matlagning med hjälp av bland annat förändringar i temperatur och sensorer och larmar med en ljudsignal. Produkten kan fås utan ljudsignal.

I produktens centralenhet finns indikeringslampor för barnlås, aktivitet, larm och larmgräns. När produkten är i normaltillstånd och funktionsklar blinkar aktivitetens gröna lampa var femte sekund. Under larmet blinkar indikeringslampan för larm och röda ljus i knapparnas kanter visar vilken som är den rätta knappen.

Larmet kan kvitteras och matlagningen fortsätter på normalt sätt. Efter kvitteringen övergår säkerhets-spisfläkten i ett läge (45 minuter) där larmet inte går på lika lätt. Om larmet inte kvitteras frånkopplar produktens gröna lampa var femte sekund. Under larmet blinkar indikeringslampan för larm och röda ljus i knapparnas kanter visar vilken som är den rätta knappen.

Efter att produkten har brutit strömmen börjar spisen fungera genom att larmet kvitteras med OK-knappen och spisen får ström genom att trycka på knappen för barnlås.

Spisens användning kan förhindras med ett barnlås som finns på centralenheten. Barnlåset tillkopplas automatiskt 10 minuter efter att spisen har stängts av.

Larmgränsen kan regleras mellan 1-12 (1 = känslig och 12 = minst känslig)

Grundinställningen = 6

Produkten passar alla spistyper. Den kan fås till följande spisfläktar.

Savo Design & Technic och Swegon Ilto.

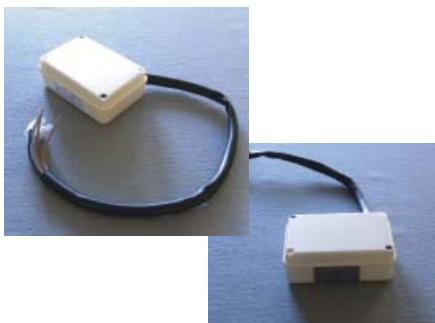
Släckningsenheten har ett serviceintervall på 10 år, varefter släckningsenheten bör bytas ut mot en ny. Efter en släckning måste släckningsenheten bytas ut. Då bör återförsäljaren kontaktas.

Plus

- + Premium-modellen släcker även bränder
- + trådlös förbindelse mellan centralenheten och strömtillförselenheten
- + barnlås

Minus

- dyr
- fungerar inte med alla spisfläktar

YKE 2 och SpisVakt

Yke 2 och SpisVakten är identiska produkter som bryter strömmen till spisplattor som glömts på. De bryter strömmen efter en i förväg programmerad tid utifrån använd effekt. När effekten överstiger 1 000 W stänger de av spisen efter en kort tid. När effekten är mellan 200-1 000 W stängs spisen av

efter en lång tid. Vid låg effekt sker ingen urkoppling. När effekten överskrider 1000 W är kopplingstiderna alternativt 11 min, 16 min, 22 min eller 32 min. När effekten underskrider 1 000 W, men är över 200 W, är tiderna alternativt 54 min eller 108 min.

Om flera plattor i samma fas används samtidigt "ser" YKE och SpisVakten den sammanlagda effekten och bryter på basen av den automatiskt strömmen till alla de påkopplade plattorna.

YKE-2 /SpisVakt bryter inte ugnens ström. Den har inte ljus- eller ljudsignaler. Man ser att produkten har stängt av strömmen genom att spisens indikatorlampa slocknar. Detta gäller inte alla spisar.

Om produkten har brutit strömmen hålls strömmen avstängd tills användaren vrider alla påkopplade knappar till noll-läge.

Till alla YKE 2 /SpisVakter finns som tilläggsutrustning en värmeavkännare som mäter temperaturen och bryter strömmen, om temperaturen blir för hög. Värmeavkännarens känslighet kan regleras. Även

tilläggsutrustning, som ger en ljudsignal (Piezo) när strömmen bryts är på kommando.

YKE-spisvakt kan fås i olika modeller till olika spisar. YKE 1-spisvakt är till stickproppsanslutna spisar och YKE 2-spisvakt finns som olika modeller till gjutjärnsspisar och keramiska spisar. Produktens lämplighet till spisar, som har elektronisk reglering eller klocka bör kontrolleras hos tillverkaren.

Plus

- + prisvärd
- + ej störande ljus- och ljudsignaler som försvårar för personer med minnesstörningar

Minus

- strömmen bryts endast utifrån effekten

Hanterbarhet						
Märke och modell	Cabinova-spisvakt	Innohome spisvakt SFC 200i +Spisalarm SA 100	SpisVakt *)	Safera-säkerhets-system	YKE 2 *)	Fidepro-intelligent brandvarnare
<p>Bruksanvisning</p> <p><i>Försäkring av funktionsberedskap = produkten är i bruk och ljussignalen visar det.</i></p> <p><i>Kontroll av funktionsförmåga = test av funktionen, t ex provlarm.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Separat bruksanvisning. Anvisningar om funktionsberedskap finns. Anvisningar om kontroll av funktionsförmåga endast i installationsanvisningen. Skötsel-anvisningar saknas. Kontaktuppgifter till marknadsföraren finns. 	<ul style="list-style-type: none"> Spisvakt: kombinerad installations- och bruksanvisning där anvisningarna till användaren ej är klart åtskilda. Anvisningar om funktionsberedskap finns. Skötsel-anvisningar saknas. Kontaktuppgifter till marknadsföraren finns. Spisalarm: innehåller installationsanvisningar Anvisningar om kontroll av funktionsförmåga finns. Skötsel-anvisningar finns. Kontaktuppgifter till marknadsföraren finns. 	<ul style="list-style-type: none"> Begränsad produktbeskrivning. Anvisningar om kontroll av funktionsförmåga finns ej. Skötsel-anvisningar saknas. Kontaktuppgifter till marknadsföraren finns. 	<ul style="list-style-type: none"> Bra installations- och bruksanvisning, där anvisningar till användaren är klart åtskilda. Anvisningar om funktionsberedskap och förmåga finns. Skötsel-anvisningar saknas. Kontaktuppgifter till tillverkaren finns. 	<ul style="list-style-type: none"> Begränsad bruksanvisning. Anvisningar om kontroll av funktionsförmåga finns. Skötsel-anvisningar saknas. Kontaktuppgifter till tillverkaren finns. 	<ul style="list-style-type: none"> Bra bruksanvisning. Anvisningar om funktionsberedskap och förmåga finns. Anvisningar för skötsel finns. Kontaktuppgifter till tillverkaren finns.
Ljud- och ljussignaler.	<ul style="list-style-type: none"> Ljud- och ljussignalerna informerar om produktens tillstånd. Indikator för synskadade finns. 	<ul style="list-style-type: none"> Spisvakt: ljudsignal informerar när strömmen bryts. Spisalarm: larmar med ljudsignal. Ljussignal informerar om produktens tillstånd. 	<ul style="list-style-type: none"> Ej ljud- eller ljussignaler. 	<ul style="list-style-type: none"> Ljud- och ljussignalerna informerar om produktens tillstånd och vägleder användaren. 	<ul style="list-style-type: none"> Ej ljud- eller ljussignaler. 	<ul style="list-style-type: none"> Ljud- och ljussignalerna informerar om produktens tillstånd.
Skötsel och rengöring.	<ul style="list-style-type: none"> Värmevakten är känslig för smuts och fukt. 	<ul style="list-style-type: none"> Spisalarm: känslig för smuts och fukt. Batteridrivna, ljudsignal meddelar när batteriet håller på att ta slut. Enligt bruksanvisningen bör larmet testas en gång i månaden. 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver ej speciell skötsel eller rengöring. 	<ul style="list-style-type: none"> Panelen är känslig för nedsmutsning. Släckningsenheten har 10 års serviceintervall. Efter en släckning måste släckningsenheten bytas ut. Systemet meddelar om fel i komponenterna med en ljudsignal. 	<ul style="list-style-type: none"> Kräver ej speciell skötsel eller rengöring. Produktens funktionsförmåga bör enligt bruksanvisningen kontrolleras med ett halvt års mellanrum. 	<ul style="list-style-type: none"> Känslig för damm. Varnaren meddelar när batteriet behöver bytas ut. Produktens funktionsförmåga bör enligt bruksanvisningen kontrolleras en gång i månaden. Meddelar med ljud- och ljussignal vid fel i produkten.
Användning.	<ul style="list-style-type: none"> Produkten påverkar inte användandet av spisen nämnvärt. Lätt att använda. Inställningen av brukstiden kräver fingerfärdighet eller ett verktyg. Förändringar av brukstider försvåras av produktens placering på golvet bakom spisen. Svårt att justera värmevaktens känslighet eftersom justeringen är steglös och skala saknas. Inställningen av känslighet kräver verktyg. Med magnetnyckel kan brukstiden förlängas. 	<ul style="list-style-type: none"> Produkten påverkar inte användandet av spisen nämnvärt. Lätt att använda om barnlåset inte är aktiverat. Spisvakt: barnlåset försvårar spisens användning. Grundinställningarna kan ändras genom att vända reglagen enligt bruksanvisningen, kräver noggrannhet. Spisalarm: svårt att reglera känsligheten. Kvittering av larmet kräver noggrannhet. Kvittering av larmet kräver noggrannhet. 	<ul style="list-style-type: none"> Produkten påverkar inte användandet av spisen nämnvärt. Lätt att använda. 	<ul style="list-style-type: none"> Produkten påverkar inte användandet av spisen nämnvärt. Lätt att använda om barnlåset inte är aktiverat. När barnlåset är aktiverat är det något svårt att sätta på spisen. Larmgränsen kan regleras med en knapp på panelen, kräver noggrannhet. 	<ul style="list-style-type: none"> Produkten påverkar inte användandet av spisen nämnvärt. Lätt att använda. 	<ul style="list-style-type: none"> Produkten påverkar inte användandet av spisen nämnvärt. Lätt att använda.
Lämplighet för olika ändamål och olika användaren.	<ul style="list-style-type: none"> Passar olika användare, speciellt synskadade. Ljud- och ljussignalerna kan störa och skrämra personer med svåra minnesstörningar eller andra neurologiska problem. 	<ul style="list-style-type: none"> Spisvakt: Passar olika användare. Ej ljussignal, men svag ljudsignal som kan störa och skrämra personer med svåra minnesstörningar eller andra neurologiska problem. Spisalarm: Ljud- och ljussignalerna kan störa och skrämra personer med svåra minnesstörningar eller andra neurologiska problem. 	<ul style="list-style-type: none"> Passar olika användare. Ej ljud- och ljussignaler som kan störa och skrämra personer med svåra minnesstörningar eller andra neurologiska problem. 	<ul style="list-style-type: none"> Passar olika användare. Ljud- och ljussignalerna kan störa och skrämra personer med svåra minnesstörningar eller andra neurologiska problem. 	<ul style="list-style-type: none"> Passar olika användare. Ej ljud- och ljussignaler som kan störa och skrämra personer med svåra minnesstörningar eller andra neurologiska problem. 	<ul style="list-style-type: none"> Lämplig för nyproduktion. Passar olika användare. Alarmljudet och ljussignalerna kan störa och skrämra personer med svåra minnesstörningar eller andra neurologiska problem.

*) SpisVakt och Yke 2 är identiska produkter.

las väl och från Nurmijärvi kommun. Vid bedömningen togs hänsyn till bruksanvisningen och annan information såsom ljud- och ljussignaler, användbarhet och skötsel samt hur produkten passar för olika brukargrupper.

SLUTSATSER

En stor del av de bränder som sker i samband med matlagning vid spisen beror på att spisen har lämnats utan uppsikt och brinnande material på spisen fattar eld. Elspisens kokplatta eller kokzon kan upphettas till 550–600 grader på 5–7 mi-

nuter, om den är på full effekt. En grytlapp eller dylikt som glömts på spisen fattar eld i 400–570 grader. En brytning av strömmen som grundar sig på tid eller tid och plattans effekt förebygger troligen inte denna typ av bränder.

Säkerhetsprodukternas förmåga att

Pris 0 €. ISSN 1797-1632

Funktion						
Märke och modell	Cabinova-spisvakt	Innohome spisvakt SFC 200i +spisalarm SA100	SpisVakt *)	Safera-säkerhets-system	YKE 2 *)	Fidepro-intelligent brandvarnare
Tid för brytning av strömmen	Angivna tider stämmer. Vid val av för kort brukstid kan produkten försvåra normal matlagning och för lång brukstid ökar risken för farsituationer.	Angivna tider stämmer. Tiden varierar beroende på spistyp och spisplattans effekt.	Angivna tider stämmer. Vid val av för kort brukstid kan produkten försvåra normal matlagning och för lång brukstid ökar risken för farsituationer	Angivna tider stämmer.	Angivna tider stämmer. Vid val av för kort brukstid kan produkten försvåra normal matlagning och för lång brukstid ökar risken för farsituationer.	Strömmen bryts ej utifrån tid.
Temperaturvaktens funktion	Temperaturvaktens känslighet kan regleras så att produkten bryter strömmen innan farsituationer uppstår.	Spisalarmets känslighet kan regleras så att spisvakten bryter strömmen innan farsituationer uppstår.	Ej temperaturavkännare	Produkten bryter strömmen innan farsituationer uppstår redan med grundinställningarna.	Ej temperaturavkännare	Ej temperaturavkännare.
Funktion vid användning	Med grundinställningarna försvårades inte normal matlagning. Om produktens känslighet ökas kan matlagningen försvåras. Svårt att hitta lämplig känslighet.	Med grundinställningarna reagerar spisalarmet ibland för lätt, då den försvårar normal matlagning genom att bryta strömmen. Efter larmets kvittering är nya larm hindrade under 30 min, vilket är en säkerhetsrisk. Svårt att hitta lämplig känslighet.	Med grundinställningarna (22min) försvårades matlagningen genom att strömmen bröts (samtliga plattor på samtidigt).	Med grundinställningarna (22min) försvårades inte normal matlagning. Efter larmets kvittering (45 min) upprepas inte larmet lika lätt.	Med grundinställningarna (22min) försvårades matlagningen genom att strömmen bröts (samtliga plattor på samtidigt).	Försvårade inte normal matlagning. Efter elavbrott återfick produkten automatiskt funktionen.
Fel i funktion	Känner av farsituationen och reagerar med att larma och bryta strömmen om kokvattnet kokar över eller plattan glömts på tom.	Känner av farsituationen och reagerar snabbt med att larma och bryta strömmen om kokvattnet kokar över eller plattan glömts på tom.	Bröt strömmen med grundinställningarna efter 22 minuters potatiskok och farsituationer hann ej uppstå. En tom kokplatta lämnas på i 22 min är en säkerhetsrisk.	Känner av farsituationen och reagerar mycket snabbt med att larma och bryta strömmen om kokvattnet kokar över eller plattan glömts på tom.	Bröt strömmen med grundinställningarna efter 22 minuters potatiskok och farsituationer hann ej uppstå. En tom kokplatta lämnas på i 22 min är en säkerhetsrisk.	Känner av farsituationen, larmar och bryter strömmen vid rökbildning.

*) SpisVakt och Yke 2 är identiska produkter.

reagera beror på temperaturavkännarens känslighet. Om temperaturavkännarens känslighet att reagera på farsituationer är tillräckligt lågt inställd, kan den störa spisens användning vid normal matlagning.

SAFERA-säkerhetssystemets Premiummodell, som skiljer sig från andra spissäkerhetsprodukter, släcker även en eld som flammat upp på spisen. Den är dyrare än andra, men priset måste ses i förhållande till de person- och fastighetsskador som en brand kan förorsaka

Oberoende av om spissäkerhetsprodukter installerats bör en brandfilt tillhöra kökets utrustning.

KÄLLOR:

Hjälpmedelinstitut. 2004. Kravspecifikation. Spisvakter, baskrav 21 51 15 Övervakningssystem.

Nurmi, V-P., Nenonen, A., Sjöholm, K. Sähköpalot Suomessa (Elbränder i Finland). TUKES-julkaisu (publikation) 2-2005.

Råd vid köp av säkerhetsprodukter till spisen

Säkerhetsprodukter till spisen är inte bara till för äldre och personer med minnesstörningar. Produkten förbättrar spisens säkerhet i alla typer av hushåll. Behovet av säkerhetsprodukterna borde förutses i god tid, så användaren är van att använda dem när minnes- och funktionsstörningar inträffar.

Att ta reda på före köp:

- vilka egenskaper krävs av produkten och vilken säkerhetsnivå önskas
- har nuvarande spis redan några säkerhetsegenskaper
- säkerhetsprodukten lämplighet för nuvarande spis
- spisens användningsområde
- användarens kunskaper och funktionsbegränsningar
- övriga familjemedlemmars behov av spisen
- spisvaktens användbarhet även i situationer där hushållet/familjen behöver hjälp av till exempel hemvården.
- rengöring och skötsel av produkten

TTS Research

Kiljavantie 6, PL 5, 05201 Rajamäki, tel. (09) 2904 1200

Layout och översättning: TTS

TTS Research (Work Efficiency Institute), Box 5, FI-05201 Rajamäki, Finland

tel. +358 9 2904 1200

www.tts.fi, www.ttskauppa.fi